

Meer voor elkaar

Akkoord gemeente Tilburg 2022-2026

Leeswijzer

Voor u ligt het Akkoord *Meer voor elkaar*. In dit akkoord schetsen we wat we ons tot doel stellen in de raadsperiode 2022-2026. Het gedicht van onze stadsdichter Rodgairo Dalnoot heeft ons daarbij geïnspireerd.

Grijs en rauw

*Grijs kreeg een groen jasje
Versierd met zonnestralen
Bewaard in gekleurde lampjes*

*Ze baadt in complimentjes
Die staan haar namelijk goed
Hier kennen wij elkaar als je dagelijks groet*

*Bekende gezichten vriendelijke en vertrouwd
Met een tong van zilver en een hart van goud
Echte Tilburgers*

*De stad heeft haar moeders lach
Stralend in de nacht verlengt zij onze dag*

*Ke-deng op het juiste spoor
Maak van iets wat al bestaat
Iets wat ons nog prachtiger maakt*

*We breken af om op te bouwen
Dat is onze kracht*

*Hier wordt over het leven geschreven
Hier wordt geleefd door samen te spelen
Hier wordt betoverd door geluk te delen
En hier wordt beleefd door iets nieuw leven te geven*

*Je hebt haar gevonden, onze mooie stad
Goudgele stralen van de zon op een klaarlichte dag
Aan een hemelsblauwe lucht vertaald in onze vlag*

*Hier komt het allemaal samen
Groen en rauw, bebost en bestraat
Onze stad straalt in vol ornaat
En ik geniet van haar*

Het Akkoord *Meer voor elkaar* betekent voor ons samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties werken aan een stad waar iedereen meedoet, iedereen ertoe doet en waar iedereen meetelt. En overal waar u het woord stad leest, bedoelen we steeds de stad en haar dorpen Berkel-Enschot, Udenhout en Biezenmortel, de wijken en de buurten.

In hoofdstuk 1 schetsen we onze koers en aanpak, waar maatwerk en uitvoering voorop staan. We houden koers en versterken, verrijken en verbreden waar nodig en gewenst. We werken wijkgericht waar het kan en gemeentebreed waar het moet. En inwonerparticipatie staat centraal.

We zien voor onszelf, de stad en de gemeenteraad drie opgaven:

In hoofdstuk 2 leest u over de opgave *Tilburg Kansrijk*. Een opgave die gericht is op preventie, gezondheid, jeugd en kansengelijkheid. Dit is een opgave om groeiende ongelijkheid tegen te gaan en perspectief te bieden op bestaanszekerheid en een arbeidsmarkt voor iedereen.

De opgave *Tilburg Groen en Duurzaam* in hoofdstuk 3 schetst hoe we aan de slag gaan met energietransitie, verduurzaming van de bestaande woon- en werkomgeving, groen in en om de stad, mobiliteit en de openbare ruimte.

En de opgave *Tilburg Groeit, Bloeit en Bruist* heeft alles te maken met duurzame, betaalbare, passende en toekomstbestendige nieuwe woningen, ruimte voor werken en bedrijven, kunst en cultuur, evenementen en sport. Hierover leest u meer in hoofdstuk 4.

Met deze opgaven willen we samen aan de slag met de stad en de gemeenteraad om zo tot een succesvolle aanpak te komen die recht doet aan wat de stad is en wat de stad wil zijn. Samen vertellen we het verhaal van Tilburg, nu en in de toekomst.

Tot slot presenteren we de portefeuillevindeling van de wethouders die hier,, samen met de burgemeester, mee aan de slag gaan.

Inleiding: Meer voor elkaar

"Grijs kreeg een groen jasje
Versierd met zonnestralen
Bewaard in gekleurde lampjes

Ze baadt in complimentjes
Die staan haar namelijk goed
Hier kennen wij elkaar als je dagelijks groet"
Stadsdichter Rodgairo Dalnoot

Meer voor elkaar

Tilburg is van oudsher een smeltpot van mensen die zich van buiten hier kwamen vestigen. Aangejaagd door de wolnijverheid, het kanaal, de spoorwegen en het onderwijs zagen zij hun herdgangen, buurtschappen en het 'nieuw verworven land' versmelten tot de grote stad die het nu is. De stad heeft zich de afgelopen jaren continu opnieuw uitgevonden. Van textielstad naar moderne industriestad. En nu naar... slimme en duurzame stad van makers. Deze ambitie wil Tilburg voortzetten door vol in te zetten op digitalisering, circulaire economie, energietransitie en talentontwikkeling.

Tilburg groeit de komende jaren fors en ontwikkelt zich naar een slimme en duurzame stad van makers. Voor een stad in balans moet dit hand in hand gaan met de kwaliteit van leven en leefomgeving in deze stad. Een stad waar iedereen meedoet, iedereen ertoe doet en waar iedereen meetelt. Een stad die mensen niet in hokjes duwt, maar mensen emancipeert. Waar iedereen dezelfde kansen heeft, onafhankelijk van de buurt of het dorp waarin je woont of de school waar je naar toe gaat. Waar iedereen de vrijheid heeft om zelf vorm te geven aan de toekomst. Waar we goed voor elkaar en voor de volgende generaties zorgen.

Wij geloven in mensen, hun vrijheid en hun verantwoordelijkheid voor zichzelf en voor anderen. Het zijn de mensen, de ondernemers, de maatschappelijke organisaties en de verenigingen die onze stad zo levendig en bruisend maken. We hebben een bloeiende economie die gepaard gaat met een sterke sociale, culturele en creatieve basis. We zijn een stad van lef en durf en we weten veel verschillende inwoners aan ons te binden. Of je hier nu geboren en getogen bent, je hier komt studeren, komt werken of wonen, of van je oude dag genieten. Tilburg is er voor iedereen!

De uitdagingen in onze stad en dorpen vragen lef en durf om te doen. Denk aan de krapte op de woningmarkt, krapte op de arbeidsmarkt, een stad die schoon, heel, groen en veilig blijft en de ambities die we hebben in de energietransitie en klimaatcrisis. Het vorige gemeentebestuur heeft daar al stevig op ingezet. Dat blijven we doen. We zetten zelfs een tandje bij. Onze ambities vragen om een slagvaardig bestuur op alle niveaus. Wij gaan daarmee aan de slag. En om de stad naar een nog hoger niveau te brengen, ook op sociaal gebied, willen we extra investeren in onze wijken, buurten en dorpen.

De groei van Tilburg moet op een evenwichtige en duurzame wijze plaatsvinden, in samenspraak met onze inwoners. Zo bouwen we aan een Tilburg waar vooruitgang op sociaal, ecologisch en economisch vlak hand in hand gaan, in balans zijn, elkaar niet bijten maar versterken, en van waarde zijn voor onze huidige én onze toekomstige inwoners. Dat betekent dat we essentiële verbindingen willen maken tussen verduurzamen, woningbouw, gezondheid, welzijn, economie en groen. Het schaalniveau van wijken, buurten en dorpen is daarvoor het meest geschikt. Bovendien kunnen we juist daar de eigen regie van bewoners versterken en hun zeggenschap vergroten.

We zien de komende vier jaar de volgende opgaven: *Tilburg Kansrijk, Tilburg Groen en Duurzaam en Tilburg Groeit, Bloeit en Bruist.*

Deze opgaven vragen om concrete acties, die afwijken van de manier waarop de gemeente voorheen werkte. Meer dan in het verleden is een integrale gebiedsgerichte manier van werken nodig. Daarbij

werken we intensief samen met inwoners, maatschappelijke partners, de woningcorporaties, het bedrijfsleven en met kennisinstellingen. We sluiten slimme coalities, waarin we gezamenlijk verantwoordelijkheid voelen en nemen en bereid zijn tot investeren. Bestuurders met verschillende portefeuilles en ambtenaren met uiteenlopende specialismen trekken samen op binnen een programma of een project. Dat vergt van iedereen een omslag in denken en doen.

Bovenstaande ambities kosten geld en dat in een tijd dat financiën onder druk staan. We vinden het belangrijk dat we mensen perspectief bieden: iedereen krijgt de kans zich te ontwikkelen en iedereen kan meedoen. We kiezen er bewust voor te investeren in de leefkwaliteit van onze inwoners. De investeringen die we in de stad doen, leiden tot een hoger voorzieningenniveau. Dit rechtvaardigt een beperkte stijging van de onroerendezaakbelasting (OZB). Zo blijven we als gemeente financieel gezond en houden we de woonlasten van onze inwoners laag.

Meer dan ooit staat deze bestuursperiode in het teken van betrokkenheid en verbinding. Samen werken we aan Tilburg. Een gemeente waar we er meer voor elkaar zijn, waar we meer voor elkaar krijgen en waar we meer voor elkaar doen.

Meer voor elkaar.

1: Koers en aanpak

*“Bekende gezichten vriendelijke en vertrouwd
Met een tong van zilver en een hart van goud
Echte Tilburgers
De stad heeft haar moeders lach
Stralend in de nacht verlengt zij onze dag”
Stadsdichter Rodgairo Dalmoet*

1 Samen aan de slag

In dit akkoord schetsen we welke opgaven we zien voor de stad. Dit is wat ons betreft geen afgerond verhaal voor de komende vier jaar. Integendeel, het verhaal van de stad en wat ons te doen staat maken we samen. Daarom zijn we al bij de totstandkoming van het akkoord het gesprek aangegaan met alle partijen in de raad. En dat blijven we doen. Steeds zoeken we de balans tussen onderwerpen die al meteen duidelijk moeten zijn voor iedereen en onderwerpen waar we samen met anderen willen bepalen wat nodig is.

Maatwerk en uitvoering voorop. Een duurzame stad in balans betekent aandacht hebben voor mensen die het steeds moeilijker hebben het hoofd boven water te houden. Elke situatie vraagt om een andere aanpak. Maatwerk staat voor ons voorop. Wat ons betreft gaat het erom oog te hebben voor elke inwoner. We zien steeds vaker dat de kwetsbare inwoner of de inwoner met een laag en middeninkomen moeite heeft de eindjes aan elkaar te knopen. Zij kunnen de stijgende energieprijzen en de duurder wordende dagelijkse boodschappen steeds moeilijker betalen. Daarom willen we met de stad en dorpen verder uitwerken wat nodig is voor de groeiende groep die kopje onder dreigt te gaan. Van ons vraagt dit niet zozeer het maken van nieuw beleid. Veel hebben we namelijk al in de steigers gezet. Het is nu zaak het uit te voeren, waarbij de professionals de ruimte krijgen maatwerk te leveren waar het kan en nodig is.

Koers houden, versterken, verrijken en verbreden. Werken aan de goede balans in de wijken, dorpen en stad betekent voortzetten wat we al in gang hebben gezet en dat verrijken en verbreden waar mogelijk. Dit betekent ook zorgen dat kinderen en jongeren de maximale kans krijgen een opleiding te volgen, dat er werk is voor iedereen en dat het onderwijs aansluit op de vraag vanuit de bedrijven, in het bijzonder ons eigen midden- en kleinbedrijf (MKB). Studenten en kenniswerkers zijn belangrijk voor de toekomst van de stad. Steeds meer studenten kiezen ervoor na hun studie in Tilburg te blijven wonen en werken. Dit kan alleen als er ook voldoende banen en woningen zijn voor deze kenniswerkers. Hier pakken we de regie in.

Wijkgericht waar het kan, gemeentebreed waar het moet. Wij willen een goede balans tussen de buurten, wijken, dorpen en de stad. Sommige zaken kunnen we beter op het niveau van de hele gemeente regelen. Andere zaken pakken we juist beter op het niveau van het dorp of de wijk of buurt op. Ook hier gaan we met elkaar steeds op zoek naar de juiste balans: waar het kan op het niveau van de dorpen, buurt of wijk, waar het moet op het niveau van de hele stad of de regio.

Inwonerparticipatie: bereiken en betrekken. Inwonerparticipatie vinden we belangrijk en we zetten de koers van het Actieplan Inwonersparticipatie dus voort. Dit gaat verder dan alleen meedoen en meedenken. Wat ons betreft gaan de inwoners ook bij bepaalde projecten meebepalen wat er moet gebeuren in de stad. Elke wijk kent zijn eigen kansen en uitdagingen en vraagt om een eigen aanpak. Wijk- en dorpsagenda's stimuleren de gesprekken tussen alle betrokkenen in de dorpen en wijken en kunnen heel divers van karakter zijn. Met maatwerk kunnen we ervoor zorgen dat deze agenda's breed worden gedragen en tot een verbetering van de leefomgeving leiden voor de inwoners en ondernemers in het dorp of de wijk. En als we iets niet doen of als iets niet kan, dan zeggen we dat en leggen we dat uit.

2 Onze aanpak

Levendige democratie. Vertrouwen en betrokkenheid is de basis voor onze stad. Een stem uitbrengen tijdens gemeenteraadsverkiezingen is het tonen van je betrokkenheid bij je gemeente en bestuur. De lage opkomst bij de verkiezingen in de gemeente Tilburg baart ons dan ook zorgen. Onze democratie is een groot goed. Deze sterker en levendiger maken is dan ook noodzaak. We zien daar ook allerlei mogelijkheden toe. Zo investeren we in onze lokale media en gaan we aan de slag met nieuwe manieren van werken, zoals het instellen van een ombudsfunctie, kinderburgemeester en jeugdraad. Ook denken we aan kinderverkiezingen, langjarige democratie-educatie, meer stemlocaties, een grotere opkomstcampagne en het stimuleren van stadsdebatten. En wat is het mooi om basisschoolleerlingen en 18-jarigen, die het pakket 'je mag stemmen' hebben ontvangen, uit te nodigen in ons Paleis: ons eigen 'Huis voor de democratie'.

Voor het versterken van een levendige democratie stellen we voor deze bestuursperiode incidentele middelen ter beschikking van € 4 miljoen.

Crisisherstelfonds. De coronacrisis heeft laten zien hoe belangrijk het is om in tijden van nood als gemeente meteen steun te kunnen bieden aan inwoners en ondernemers. En de ene crisis waren we nog nauwelijks te boven of de andere diende zich al aan: oorlog in Oekraïne. We zien elke dag de beelden en lezen de berichten over de verschrikkingen. En de gevolgen zijn ook in onze gemeente voelbaar. De opvang van vluchtelingen, maar ook de stijgende energieprijzen en toenemende inflatie. Als stad nemen we hier onze verantwoordelijkheid.

Voor de gevolgen van landelijke en mondiale crises die op ons afkomen, zoals Corona en de oorlog in Oekraïne, verbreden wij de huidige coronareserve tot een crisisherstelfonds. De resterende middelen uit de coronareserve maken hier deel van uit.

Dit fonds zetten we in voor inwoners, organisaties en ondernemers. Daar waar het nodig is, geven we een extra zetje om de gevolgen van een crisis tijdelijk op te kunnen vangen. Daarbij kan onder andere gedacht worden aan extra promotie voor evenementen, aandacht voor zelfstandigen zonder personeel, herstel van de afname van sportparticipatie door de jeugd en herstel van de horeca- en cultuursector. In ieder geval benutten we dit fonds om de LocHal nog een jaar extra de tijd te geven om samen met alle 'bewoners' van de LocHal te bekijken wat nodig is en wie wat kan bijdragen om de gastvrijheid in deze unieke 'huiskamer van de stad' te borgen.

Ook wat betreft financiële ruimte voor citymarketing, in relatie tot onze inkomsten uit de toeristenbelasting, nemen we een jaar extra de tijd om na de coronacrisis te bekijken wat nodig is en op welke manier de citymarketingorganisatie ook andere belanghebbenden aan zich kan binden.

Digitalisering en klantgedreven dienstverlening. De digitale transformatie van onze samenleving is in volle gang. Technologisering, dataficering, kunstmatige intelligentie en robotisering hebben steeds meer effect op de persoonlijke ontwikkeling van mensen. Het biedt geweldige kansen voor onze samenleving en economie, of het nu om onderwijs, werk, gezondheid of vrije tijd gaat. Tegelijkertijd moeten we ook waken dat digitalisering niet leidt tot een digitale kloof en groeiende ongelijkheid in onze samenleving. Een transparante en open overheid is daarbij belangrijk. Als gemeente zien we dit terug in onze dienstverlening, de samenwerking met anderen, communicatie, beleidsvorming en werkwijzen, omgaan met privacy gevoelige informatie en cybersecurity / (informatie)veiligheid. Kortom, het zijn van één overheid.

Voor de digitaliseringsopgave reserveren we deze periode € 6 miljoen incidenteel. Voor klantgedreven dienstverlening reserveren we voor de eerste twee jaar € 2,8 miljoen, waarbij we na twee jaar kijken welke besparingen in onze processen behaald kunnen worden en wat dat betekent voor de financiën in het tweede deel van deze periode.

Regionalisering, netwerken en lobby. We zijn ook duurzaam in verbinding met onze bureaus. Maatschappelijke opgaven beperken zich niet tot onze gemeentegrenzen en vergen samenwerking

tussen besturen. Samenwerking tussen het Rijk, de provincies en de gemeenten als één overheid is belangrijk.

Onze opgaven zijn ambitieus. Naast de samenwerking met Europa, het Rijk, de provincie en de waterschappen zien we dat de samenwerking tussen gemeenten steeds belangrijker wordt. Hier ligt ook een rol voor de gemeenteraad. De problematiek waar we mee te maken hebben is complex, veelal gemeentegrensoverschrijdend en de middelen en fysieke ruimte zijn niet onbeperkt. De samenwerking in de regio Hart van Brabant zetten we onverminderd voort. De samenwerking met Breda krijgt een duidelijke plek op de kaart van Noord-Brabant. Hierin betrekken we de ons omliggende gemeenten nadrukkelijk. We streven naar een agenda met een duidelijke focus, waarin we de kwaliteit van het gebied en elkaars kracht optimaal benutten.

Hoe eerder we onze stem als gemeente Tilburg, Hart van Brabant of Noord-Brabant laten horen in Den Haag, hoe beter het is. Daarom zorgen we er de komende jaren voor dat naast de reguliere lobby, we vaker de pen mee vasthouden bij het ontwikkelen van landelijk beleid. De zogeheten 'beleidslobby'.

Wijkgericht werken. Doen wat nodig is voor onze inwoners vraagt een verschuiving van perspectief. We zorgen eerst voor de inwoners en dan voor de regels en het beleid. Dat betekent dat uitvoerende professionals, indien nodig, maatwerk leveren en een coördinerende rol op zich nemen. Signalen uit de uitvoering en de daar uit ontstane patronen zijn het uitgangspunt voor ons handelen. Deze gekantelde sturing vraagt om uitvoerende professionals met mandaat en doorzettingsmacht om te doen wat het juiste is. Het management en de politiek vertrouwen op het improvisatie- en beoordelingsvermogen van deze professionals. Op basis van signalen leren we van en met elkaar en ontwikkelen we ons door. Elke wijk en dorp heeft een wijk- of dorpswethouder en een gebiedsteam. Zij zijn herkenbaar en maken samen met de inwoners en betrokken organisaties een wijk- of dorpsagenda. De doorbraakinitiatieven vanuit de zogeheten PACT aanpak (People Acting in Community Together), aangejaagd door een stedelijke alliantie, maken onderdeel uit van deze agenda's. De wijk- en dorpswethouders zijn aanspreekbaar voor inwoners. Het gebiedsteam adviseert en ondersteunt de wijk- of dorpswethouder en zorgt voor afstemming en samenwerking binnen de gemeente. Medewerkers van deze teams, zoals de omgevingsmanagers en wijkregisseurs, zijn aanwezig in de wijken en dorpen. Voorzieningen in de wijk nodigen uit om elkaar te ontmoeten.

Gebiedsgericht werken betekent dat de gemeente niet overal hetzelfde doet, maar rekening houdt met het karakter en de specifieke behoefte van een gebied. De gebiedsteams beoordelen de initiatieven, experimenten en ideeën uit de wijk en kijken of en hoe we deze voortvarend kunnen realiseren. De coördinerend wethouder wijken heeft een belangrijke rol in het stimuleren van de uitvoering en samenhang van de wijk- en dorpsplannen en zorgt voor verbinding met de stedelijke alliantie.

Om deze kanteling te maken, geven we een impuls aan het wijkgericht werken van € 1 miljoen per jaar voor de komende 3 jaar in alle wijken en dorpen waar het nodig is.

Betrouwbare overheid en weerbare organisatie. De uitvoering staat voor ons voorop, we werken op de schaal wijk of stad die het beste past bij de opgave. En ons beleid is volgend. Onze medewerkers zijn mogelijkmakers. We werken aan een betrouwbare overheid. Dit doen we door dicht bij de inwoners, partners en ondernemers te staan. Door hen dezelfde informatiepositie te geven als onze gemeentelijke organisatie. Door hen op een bij het vraagstuk passend participatieniveau te betrekken. Door dienstverlening te leveren die past bij de digitale maatschappij waarin we leven, zonder dat menselijk contact verloren gaat.

De huidige maatschappelijke normen op het gebied van lokale inkoop zijn veranderd. Herziening van ons gemeentelijk inkoopbeleid is dan ook nodig en wenselijk.

Helaas staat de veilige werkomgeving van publieke medewerkers ook in Tilburg onder druk.

Daarom investeren we structureel in een functionaris veilige publieke taak en zetten we extra in op de uitvoering van ons integriteitsbeleid.

Gemeenteraad en college samen. Ook zien we een grote verantwoordelijkheid voor het gemeentebestuur (gemeenteraad en college samen) om de relatie tussen inwoners, ondernemers, organisaties en overheid te verbeteren. Inwoners hebben net zulke goede, zo niet betere ideeën als het gemeentebestuur.

Wij streven naar een open, transparant en betrokken bestuur en een naar buiten gerichte gemeentelijke organisatie die open staat voor maatschappelijk en buurt-, wijk- en dorpsgericht initiatief. Het gemeentebestuur en de gemeentelijke organisatie zijn bereikbaar, benaderbaar, betrouwbaar, herkenbaar en toegankelijk.

We voelen het als onze verantwoordelijkheid om inwoners te bereiken en te betrekken bij wat er in de gemeente gebeurt. Niet door nieuwe stelsels of structuren op te tuigen, maar door met de stad het gesprek en het debat aan te gaan over hoe dat kan en moet. Inwoners, ondernemers en organisaties laten vaak en op veel plekken zien dat zij tal van zaken prima zelf kunnen regelen. Hier moet de gemeente steunend en niet sturend zijn. Wij kiezen voor een gemeente waarin we elkaar zien als bondgenoten. Dat betekent vertrouwen in elkaar hebben en vertrouwen geven. Daarmee bereiken we het meest.

Als gemeenteraad en college werken we met de stad aan de buurten, wijken en dorpen. Wij doen dit vanuit ieders eigen verantwoordelijk en rol. Maar wel steeds samen, in samenhang en met vertrouwen in elkaar. We zijn en blijven met elkaar in gesprek. Ook als we van mening verschillen.

We zien hier een belangrijke verbindende rol weggelegd voor de burgemeester. Maar het past niet deze verantwoordelijk bij één iemand neer te leggen. Wij verwachten dat raadsleden en wethouders, gemeenteraad en college, deze verbindende rol naar elkaar toe pakken. Het begint met doen. Alleen zo leren we steeds beter dit samenspel als gemeentebestuur vorm te geven. Alleen zo kunnen we een betrouwbare overheid zijn voor onze inwoners, ondernemers en partners in de stad.

Drie opgaven centraal. Om de stad ook naar de toekomst toe een aantrekkelijke en fijne stad te laten zijn, zien we drie opgaven als cruciaal. Deze opgaven pakken we samen met de inwoners, (maatschappelijke) organisaties en ondernemers op. Ze hebben een gezonde balans van sociaal, economie en ecologie. En ze hebben zowel betrekking op de bestaande stad (beheeropgave) als op de toekomstige stad (ontwikkelopgave). Het gaat om:

- Tilburg Kansrijk
- Tilburg Groen en Duurzaam
- Tilburg Groeit, Bloeit en Bruist

Uitvoeringsbrieven. Aan het nieuwe college van burgemeester en wethouders geven we de opdracht mee om voor de genoemde opgaven in kaart te brengen wat er nodig is om deze opgaven uit te voeren. Zij leggen dit vast in uitvoeringsbrieven, die samen met de programmabegroting 2023 aan de gemeenteraad worden aangeboden.

Realisatiekracht. Koers houden, stevige accenten leggen en de uitvoering voorop. Zo willen wij de komende bestuursperiode werk maken van en stappen zetten in de grote opgaven waar we voor staan. De opgaven vragen om een stevige investering in de stad en onze inwoners en ondernemers. Uitvoering voorop betekent dat we, meer dan in het verleden, steeds toetsen of de ambities, middelen en capaciteit in balans zijn. Daarbij betrekken we uitdrukkelijk de professionals in de uitvoering. De uitvoeringstoets zetten we steeds in bij nieuwe activiteiten, zodat we meer aan de voorkant scherp krijgen wat er nodig is in deze balans en wat een reëel tijdpad is voor de uitvoering. Daarmee verwachten we ook toe te kunnen werken naar een reëlere programmabegroting, waarbij de zogeheten onderuitputting kleiner is. Dit doen we vanuit duurzaam financieel beleid. We zijn namelijk trots op de financiële positie die we als gemeente hebben. Deze positie zorgt er voor dat we kunnen blijven investeren in de stad. We beseffen echter dat deze investeringen betekenen dat onze huidige financiële positie verandert. Het gesprek over onze financiële positie voeren we graag met de gemeenteraad, waarbij we de normwaarden die de accountant ons heeft gegeven over maximale netto schuldquote en solvabiliteitsratio betrekken. We willen samen met de gemeenteraad komen tot een Tilburgs normenkader, dat ons helpt het goede gesprek te voeren over onze financiële positie op de lange termijn.

In dit akkoord staat een aantal structurele en incidentele impulsen. Deze impulsen betrekken we bij de integrale afweging over de programmabegroting. We hebben de gesprekken gevoerd vanuit een onzeker financieel beeld. De startnota van het regeerakkoord geeft ruimte in de eerste jaren door een behoorlijke ontwikkeling van het gemeentefonds, het bevriezen van de opschalingskorting en de

invoering van de herverdeling van het gemeentefonds. Het regeerakkoord geeft echter een zeer onzeker en in de ogen van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten onacceptabel beeld voor 2026. De minister heeft erkend dat gemeenten op basis van het regeerakkoord onvoldoende in staat zijn een reële begroting op te stellen. In juni komt de minister met een contourennota die meer perspectief moet bieden voor de meerjarenbegrotingen van gemeenten. We hebben er vertrouwen in dat deze contourennota voldoende perspectief geeft om bij de integrale afweging de structurele impulsen te borgen. Bij onze gesprekken zijn we uitgegaan van structurele ruimte tussen de € 9 en 11 miljoen. Deze contourennota vormt samen met de meicirculaire het financieel kader voor deze integrale afweging. Bij uitwerking van deze opgaven beschikken we over de eenmalige opbrengst vanuit de afwikkeling van de Tilburgsche Waterleiding Maatschappij (TWM).

Bij de integrale afweging betrekken we ook de woonlasten. We vinden dat de investeringen die we nu in de stad gaan doen, die leiden tot hoger voorzieningenniveau, een beperkte stijging van onroerendezaakbelasting (OZB) rechtvaardigen. De inhoud is leidend voor deze afweging. We voeren jaarlijks het gesprek over de opgaven, waarbij we ook kijken naar wat niet kan of niet moet.

2: Meer voor elkaar zijn

Tilburg Kansrijk

*“Hier wordt over het leven geschreven
Hier wordt geleefd door samen te spelen
Hier wordt betoverd door geluk te delen
En hier wordt beleefd door iets nieuw leven te geven”*

Stadsdichter Rodgairo Dalnoot

1 Meer voor elkaar zijn

Tilburg heeft zich de afgelopen jaren continu opnieuw uitgevonden. Van textielstad naar moderne industriestad. En nu naar... slimme en duurzame stad van makers. Deze ontwikkeling is succesvol. En al helemaal als we die samen met alle inwoners kunnen doormaken. Tilburg is een stad van talenten! Waar iedereen ertoe doet, iedereen meetelt en meedoet. Een stad die mensen niet in hokjes duwt, maar mensen emancipeert. Waar we goed voor elkaar en voor de volgende generaties zorgen. Daar zetten we ons voor in.

Dit betekent dat iedereen gelijke kansen moet krijgen om zich volop te kunnen ontwikkelen en ontplooiën. Het moet daarbij niet uitmaken waar je geboren bent of vandaan komt. Helaas zien we dit onderscheid wel nog terug in de stad. Een groeiend aantal inwoners heeft het zwaar en leeft op of onder de armoedegrens. Zij vinden geen passend werk of zij hebben werk, maar moeten oppassen dat ze hun werk niet verliezen vanwege een veranderende arbeidsmarkt. Bovendien worden we geconfronteerd met sterk stijgende prijzen: de energierekening schiet door het dak, een hogere benzineprijs, stijgende huren en ook boodschappen worden duurder. Daardoor kan een tweedeling in onze samenleving ontstaan op het gebied van gezondheid, opleiding, werk en huisvesting.

Meer dan ooit is verbinding, saamhorigheid en harmonie van belang. In onze stad hebben we begrip en oog voor elkaar, accepteren we elkaar en hebben we vertrouwen in elkaar. Als gemeentebestuur brengen we mensen bij elkaar en faciliteren we ontmoeting en dialoog. De dorpen, buurten en wijken staan daarin centraal, in wijk- en dorpscentra, buurtparkjes, op de sportclubs en op school. ‘Samen’ levert meer op dan ‘alleen’.

In Tilburg investeren we daarom in mensen. Iedereen verdient perspectief. Inwoners die niet zelfredzaam zijn en hulp nodig hebben, kunnen rekenen op onze steun. Waar inwoners belemmeringen ervaren, nemen we deze weg. We gaan daarbij altijd uit van wat mensen wel kunnen.

We leveren zorg, waarbij het uitgangspunt blijft: lichte ondersteuning wanneer het kan, zwaardere zorg als het nodig is. We normaliseren zorgvragen en investeren in een stevige sociale basis in de dorpen, wijken en buurten. Dichtbij de mensen werken we vanuit vertrouwen en met maatwerk. Daarbij investeren we extra in die plekken waar de nood het hoogst is.

En we versterken ons gezondheidsbeleid door te zorgen voor genoeg beweging, zingeving, erbij horen op werk en in de wijk of buurt, in een gezonde en groene omgeving. De stap naar een gezondere en sociale samenleving verhoogt ook de kwaliteit van leven. En dat gunnen wij alle Tilburgers.

Dit samen is onze eerste opgave: *Tilburg Kansrijk*.

2 Wat willen we bereiken?

Een Tilburg waar iedereen meedoet en dezelfde kansen krijgt, van jong tot oud. Dit begint al bij de kinderen die een goede, veilige en gezonde start krijgen met gelijke kansen op ontwikkeling. Het vraagt om te investeren in goede, duurzame en betaalbare huisvesting. Om goede voorzieningen in de wijk en een groene en gezonde omgeving die uitnodigt om te ontmoeten en te bewegen. Het vraagt om een goed onderwijsaanbod, dat actief inspeelt op de banen van vandaag en morgen. Sociaal ondernemerschap helpt mensen weer perspectief te krijgen, via een betaalde baan of een andere vorm

van participatie. Het gaat om de mensen in de stad, die maximaal de kans krijgen om hun talenten te ontwikkelen en zichzelf te kunnen zijn in deze stad.

De opgave *Tilburg Kansrijk* gaat over versterking van de sociale basis. Denk aan preventie, gezondheid, kansengelijkheid en talentontwikkeling, en de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Al deze op het oog verschillende onderwerpen hangen nauw met elkaar samen en maken zo het verschil voor onze inwoners. Deze opgave willen we samen met de stad en de gemeenteraad oppakken en daarmee recht doen aan de mensen in onze stad en dorpen.

Preventie, gezondheid en kansengelijkheid

Sterke sociale basis

We werken aan een stevige sociale basis. Door preventie, vroegsignalering en toegankelijke voorzieningen in de wijk worden alledaagse zorgen snel en dichtbij opgepakt in het gewone leven en zetten we de beweging van zware naar lichte zorg en hulp door.

We zien cultuur en sport als belangrijk onderdeel van de sociale basis. Daarom zetten we de komende jaren in op het steviger verbinden van cultuur en sport met het onderwijs. We breiden het aantal cultuurcoaches uit en streven nog steeds naar 100% combinatiefunctionarissen op de basisscholen. In het gesprek over de nieuwe Lokale Educatieve Agenda nemen we deze ambitie nadrukkelijk mee. Sporten moet voor iedereen mogelijk, toegankelijk en laagdrempelig zijn. Daarom investeren we extra in buurtsportcoaches om de verbinding tussen sport, welzijn, onderwijs en de wijk te versterken. Verenigingen staan we nadrukkelijker bij om te komen tot een veilig sportklimaat en het bevorderen van het sportplezier.

We gaan na hoe we samen met de stad kunst en cultuur, maar ook sport, evenementen en verenigingen meer kunnen uitdagen om toegankelijk te zijn voor alle Tilburgers. Cultuur, sport en bewegen met sociale impact. Zowel op buurt-, wijk- als stadsniveau. Ook stimuleren we onze partners om te kiezen voor een meer stevige programmering van evenementen in de wijken naar gelang de behoefte vanuit de wijk. Sprekende voorbeelden hebben we recent al gezien bij Schouwburg en Concertzaal Tilburg, het Zuidelijk Toneel en het Living Museum, een atelier voor talentontwikkeling en persoonlijk herstel voor mensen met geleefde ervaring.

Gezondheid

Tilburg heeft alles in huis om zich verder te ontwikkelen als toegankelijke en gezonde stad. Dit begint bij het verkleinen van de gezondheidsverschillen tussen wijken en dorpen en het winnen van het aantal gezonde levensjaren. We richten ons hierbij op de fysieke en mentale gezondheid van iedereen, met speciale aandacht voor jongeren en voor mensen in armoede of schulden.

Gezondheid betekent voor ons dat we niet alleen voor gezondheidsproblemen, maar ook voor de mensen zelf aandacht hebben: hun veerkracht en wat hun leven betekenisvol maakt. Voorkomen is beter dan genezen. Onze preventieve aanpak om de gezondheid van onze inwoners te verbeteren, is dan ook breed. Iedereen van jong tot oud moet de mogelijkheid krijgen om te bewegen en te sporten.

Ook de wijze waarop we onze pleinen en parken, straten en speelveldjes inrichten, kan bijdragen aan de gezondheid van onze inwoners. Het gaat om een omgeving die uitnodigt naar buiten te gaan en die uitdaagt om te bewegen. Maar ook een omgeving die zo is ingericht dat deze bijdraagt aan een betere luchtkwaliteit en minder hittestress in de zomer. In samenspraak met onze inwoners zorgen we voor ontmoetingsplekken en koele plekken op pantoffelafstand. In de opgave *Tilburg Groen en Duurzaam* werken we dit verder uit.

Kansengelijkheid en talentontwikkeling

Ieder kind krijgt de kans om het eigen talent te ontwikkelen. We willen een preventief jeugdbeleid. De basis voor dit beleid wordt gevormd door de beweging van positief opgroeien. Daarbij is een nadrukkelijke rol weggelegd voor de ouders, in het nieuw te ontwikkelen programma voor kansengelijkheid. We zetten in op sterke verbindingen tussen gezondheid, onderwijs, welzijn, sport en maatschappelijk organisaties.

Van het aanpakken van (taal)achterstand tot extra inzet op het gebied van bijvoorbeeld sport en cultuur. Kinderen ontmoeten elkaar, gaan samen naar school, kunnen veilig buitenspelen en krijgen allemaal een schooladvies dat past bij hun capaciteiten. We maken het mogelijk dat kinderen mee kunnen sporten, muziek- of dansles kunnen volgen of huiswerkbegeleiding en bijles krijgen. Voor kinderen die van huis uit minder in contact komen met de Nederlandse taal, met boeken, met cultuur of met sport, nemen we drempels weg. We hechten dan ook aan goede voor- en vroegschoolse educatie en kinderopvang. Het vraagt op scholen extra inzet om alle kinderen, ongeacht hun achtergrond en thuissituatie, de beste kansen te bieden zodat zij een maximaal schoolresultaat kunnen behalen. De gemeente ondersteunt de scholen die dat het hardst nodig hebben met speciale programma's en regelingen.

Kansengelijkheid is ook belangrijk op latere leeftijd. Bij het kiezen van een vervolgopleiding en bij het kunnen vinden van een stage of baan. Daarbij hebben jongeren in een kwetsbare positie onze speciale aandacht. Jongerenparticipatie speelt een rol in de ontwikkeling van talent, vaardigheden en burgerschap. Daarbij zetten we de vraag van jongeren zelf voorop, niet de organisaties. We gaan er vanuit dat jongeren hun plannen ook zelf willen uitvoeren, al dan niet met hulp. Zo krijgt de stad meer levendigheid dankzij inzet van jongeren. Bovendien voelen jongeren zich meer maatschappelijk betrokken. Ook zetten we stevig in op jongerenwerk waar dat het meest nodig is.

Het bovenstaande geeft richting aan een nog op te stellen programma rond preventie, gezondheid, kansengelijkheid en talentontwikkeling. We nodigen de gemeenteraad en de stad uit met ons mee te denken over de verdere vormgeving van dit programma. Hierop vooruitlopend stellen we alvast € 5 miljoen beschikbaar in een Fonds Preventie, Gezondheid en Kansengelijkheid en organiseren we extra capaciteit om dit programma een vliegende start te geven.

Arbeidsmarkt: naar een arbeidsmarkt die werkt voor iedereen

De arbeidsmarkt staat onder hoogspanning. Als gevolg van de vergrijzing verdwijnt de komende jaren veel kennis en ervaring en neemt de vraag naar nieuwe, goed gekwalificeerde, medewerkers verder toe. In veel sectoren bestaat of ontstaat een groot personeelstekort. De arbeidsmarkt is daarmee de achilleshiel van de samenleving geworden. Bedrijven en instellingen kunnen niet altijd meer tijdig de gewenste producten of diensten leveren. We gaan daarom aan de slag met een innovatief, regionaal offensief voor een arbeidsmarkt die werkt voor iedereen. Zo zorgen we er voor dat we talenten binden en boeien aan Tilburg en de regio.

De aansluiting tussen het onderwijs, zowel tussen mbo, hbo en universitair niveau, en ons eigen midden en kleinbedrijf is daarbij van groot belang. Voor het Ontdekstation zien we een belangrijke rol als het gaat om kinderen al op jonge leeftijd warm te laten lopen voor de technische beroepen. Denk aan het belang daarvan in de energietransitie en voor de bouw.

Tegelijkertijd lukt het veel mensen (nog) niet om zelfstandig een eigen inkomen te verdienen of een vorm van betaalde arbeid te verrichten. Terwijl deze inwoners onder de juiste omstandigheden en met de juiste begeleiding zowel voor veel bedrijven als voor onze samenleving een wezenlijke en maatschappelijk waardevolle bijdrage kunnen leveren. Een bijdrage die we moeten waarderen en gelijk kunnen stellen aan het wettelijke minimumloon in de vorm van basisbanen. Het gaat om duurzaam betaald werk naar vermogen in een niet prestatiegerichte omgeving, dat bijdraagt aan bredere participatie in onze samenleving.

Bundeling praktijk, onderwijs en wetenschap

Met deze belangrijke inzichten en ambities als uitgangspunt gaan we samen met Tilburg University aan de slag met een (regionaal) offensief voor het binden en boeien van talenten. Daarnaast starten we met een Tilburgse variant van de basisbaan. De komende 3 jaar groeien we toe naar 50 basisbanen.

In deze unieke samenwerking op het gebied van arbeidsmarkt-vraagstukken koppelen we wetenschappelijke inzichten en praktijkervaringen aan elkaar. Tilburg introduceert haar eigen *stadshoogleraar* die onze gemeente helpt om oplossingen te vinden voor de vraag hoe een samenleving en een arbeidsmarkt dynamisch kunnen zijn met behoud van sociale cohesie en zekerheid. Voor Tilburg University is dit nieuwe Tilburgse samenwerkingsprogramma een uitgelezen voorbeeld van maatschappelijke impact van wetenschap in en voor de stad. Tilburg als universiteitsstad krijgt zo concreet vorm.

Om deze aanpak te kunnen uitvoeren stellen we een fonds in, specifiek gericht op de aanpak van arbeidsmarktvoorwaarden: het Fonds Focus op Talent van € 5 miljoen.

Meer voor elkaar zijn met een stevig fundament

Om de opgave Tilburg Kansrijk tot een succes te maken is het nodig op de volgende terreinen de koers vast te houden en te intensiveren waar nodig.

Voortzetten transitie sociaal domein

De transitie van het sociale domein geven we verder vorm. Het creëren van ruimte in het gewone leven om te zijn wie je bent, met alle leuke, gekke en minder fijne dingen (*normaliseren*) blijft het uitgangspunt. En voor wie niet optimaal mee kan doen, bieden we vanzelfsprekend passende ondersteuning. Het verder vormgeven van de transformatie versterken we door ook in deze periode te werken met de investeringsreserve sociaal domein, waarbij we kansen benutten voor verbetering, innovaties stimuleren en op zoek blijven gaan naar mogelijke zogeheten hefboomen.

De investeringsreserve sociaal domein vullen we aan tot € 10 miljoen. We dagen de stad en de gemeentelijke organisatie uit om hierover met ons mee te denken.

Bestaanszekerheid

We helpen mensen om uit armoede en schulden te komen en bieden hen perspectief op bestaanszekerheid. We investeren in wijken en scholen die dat het hardst nodig hebben. Ook blijven we werken aan activering. Vanwege de effecten van de coronacrisis, de toenemende inflatie en de stijgende energieprijzen zetten we de versoering van de minimaregelingen niet door. Tegelijkertijd willen we de bijzondere bijstand verbeteren en onderzoeken we hoe we dat kunnen doen. Daar waar we bureaucratie uit de regelingen kunnen schrappen, doen we dat. Onze aanpak van klantregie zetten we voort. We onderzoeken de ideale caseload en we borgen structureel dat iedereen met een uitkering een eigen klantregisseur heeft.

De Meedoenregeling is de afgelopen jaren niet meegegroeid met de inflatie. We brengen deze regeling weer op een gezond niveau van € 135 per gezinslid en indexeren deze vervolgens jaarlijks. Zo kan iedereen blijven genieten van het rijke aanbod aan cultuur, sport en recreatie in onze stad.

Onderwijs

Tilburg is een onderwijsstad. We investeren samen met onze scholen en kennisinstellingen in de kwaliteit en innovatie van het onderwijs. We blijven ons inzetten voor het beste onderwijs voor onze kinderen. Als het gaat om basis- en middelbaar onderwijs maken we afspraken over het tegengaan van segregatie. Scholen in gemengde wijken hebben ook een gemengd leerlingenbestand. En kinderen gaan zo lang mogelijk in hun eigen buurt, wijk of dorp naar school. Geen enkel kind heeft honger op school en geen enkel kind gaat zonder zwemdiploma van school. Ook het concept van de rijke schooldag (in samenhang met cultuur en sport) en gezonde schoolgebouwen die duurzaam zijn en goede ventilatie hebben, geven we ruim baan.

De aanpak met bijles en huiswerkbegeleiding op scholen (primair onderwijs en voortgezet onderwijs) en de aanpak van laaggeletterdheid en taalachterstand in brede zin (kinderen, jongeren en volwassenen) zetten we voort.

De Lokaal Educatieve Agenda helpt om samen met onze onderwijspartners het gesprek te voeren over kansengelijkheid en talentontwikkeling en hier stevige afspraken over te maken.

Ouderen

Ouderen wonen steeds langer zelfstandig thuis en willen regie blijven houden over hun eigen leven. We streven naar een omgeving waarin je oud kunt worden midden in de maatschappij. Waar je als oudere erbij hoort, gezien wordt en ertoe doet. Samen met de stad geven we invulling aan deze ambitie.

Ouderen die kwetsbaar zijn en een (aanvullende) behoefte aan ondersteuning hebben, hebben we in beeld. De dubbele vergrijzing maakt het voor ons nog duidelijker hoe belangrijk het is onze beleidslijn GGoud voort te zetten.

Zorg

Als het gaat om de toekomst van de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdhulp in Tilburg (en de regio Hart van Brabant) heeft de vorige gemeenteraad duidelijke kaders gesteld op het gebied van de

inkoop, het normaliseringsvraagstuk en het toezicht op de (kwaliteit) van zorg aan kwetsbare inwoners. We verwachten dat de hervormingsagenda van de jeugdhulp van het Rijk de nodige invloed gaat hebben. We sorteren als gemeente Tilburg en regio Hart van Brabant met hulp van de inkoop en het normaliseringsvraagstuk daar al zoveel mogelijk op voor. Het is zaak deze kaders tot uitvoering te laten komen en waar te maken voor onze inwoners.

Vanuit het perspectief van onze inwoners, maar ook de beheersbaarheid van de Wet maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp zien we nadrukkelijk de verbinding met het versterken van de sociale basis. Met focus op preventie, normalisering en vroegsignalering. En de verbinding met de arbeidsmarkt in relatie tot de personeelsproblematiek. Uitvoering van de nieuwe inkoop (overzichtelijk zorglandschap en gesloten financiering) heeft onze prioriteit.

Ten aanzien van het toezicht op kwaliteit en het voorkomen van fraude geven we invulling aan de motie van de gemeenteraad om werk te maken van een beter toezicht op de zorg. Dit vraagt een structurele impuls, waarbij we onderzoeken of een deel gerealiseerd kan worden door verschuivingen binnen de organisatie.

Bij woonvoorzieningen voor kwetsbare groepen houden we vast aan het principe dat niemand op straat slaapt. Bij beschermd wonen maken we de beweging naar beschermd thuis, waardoor mensen zo zelfstandig mogelijk in hun wijk of buurt kunnen wonen. Dit kan vanwege het tekort aan passende woonruimte en onvoldoende rijksmiddelen niet in een keer gebeuren. Daarom bouwen we beschermd wonen af, zodra er voldoende alternatieven zijn door ons woningaanbod hiervoor uit te breiden. Onze ruimhartige daklozenopvang zetten we voort.

Jeugdzorg gaat ons aan het hart. We doen er alles aan hier maximaal op in te zetten de komende periode. We zien daar voor ons ook een flinke lobbyopgave richting het Rijk. De aanpak voor jeugdzorg en het verbeteren van de jeugdbeschermingsketen heeft eveneens onze volle aandacht. Daarbij geven we prioriteit aan het opstellen van een verbeteragenda en het voorbereiden van een toekomstscenario voor de jeugdbeschermingsketen.

We benutten de ruimte die het Regeerakkoord geeft om het abonnementstarief 'gebruik van WMO-voorzieningen' naar draagkracht aan te passen. Daarmee lopen we vooruit op de landelijke wetgeving. En samen met de Toegang werken we aan een meer flexibele en wendbare Toegang met minder wachtlijsten, waar inwoners zich geholpen voelen. Daarbij kijken we zowel naar de taken, de bedrijfsvoering en sturing als de vermindering van de complexiteit van de opdrachtverstrekking door de gemeente Tilburg. We verwachten dat deze doorontwikkeling tot een betaalbare en efficiënte Toegang leidt. In de gemeenteraad monitoren we jaarlijks het functioneren van de Toegang.

Ruimhartig en gastvrij

We willen gastvrij zijn, ook voor expats, studenten, nieuwkomers en asielzoekers. We zijn een inclusieve stad, waar iedereen zich thuis kan voelen. We staan voor de continuering van ons huidig humaan en ruimhartig asielbeleid.

Inclusie

Iedereen is welkom in de gemeente Tilburg om te wonen, te werken, te leren en te leven. We streven naar een inclusieve stad, waarin iedereen meedoet en iedereen de vrijheid heeft om zelf vorm te geven aan de toekomst. We staan voor gelijke kansen, ongeacht opleidingsniveau, achtergrond, leeftijd, geloofsuiting, geaardheid of eventuele beperking. Tilburg moet van en voor iedereen zijn.

Als stad zijn we van oudsher een smeltkroes van ideeën, waarden en culturen. Dat blijven we. We zetten in op een stevige aanpak van discriminatie onder andere in de sport, op de woningmarkt en op de arbeidsmarkt. We gaan door met onze aanpak voor stages en sollicitaties en geven als gemeente het goede voorbeeld. We maken discriminatie bespreekbaar, bijvoorbeeld met wijkgerichte voorlichting, ontmoeting en trainingen. Inwoners moeten zichzelf kunnen zijn en relaxed met elkaar omgaan en elkaar ontmoeten. Samen herdenken en vieren we, zodat iedereen het gevoel heeft deel uit te maken van Tilburg. We zijn immers allemaal verschillend en uniek en daarmee bepalen we zelf wie we zijn. De regenboogvlag wappert fier op het stadhuis.

Het Uitvoeringsprogramma Inclusie voeren we met vaart uit. Werk maken van inclusie vergt voortdurend inspanning, met inzet en medewerking van velen. Daar zetten we ons voor in.

We organiseren hiervoor de structurele middelen die nodig zijn in onze programmabegroting.

Toegankelijkheid

Om iedereen mee te kunnen laten doen, investeren we extra in de fysieke toegankelijkheid. We komen met een actieplan om de toegankelijkheid van openbare gebouwen verder te verhogen, om onze bushaltes toegankelijk te maken en om toegankelijkheid mee te nemen bij beleid rondom openbare toiletten, speelplekken en onze communicatiemiddelen.

We stellen hiervoor middelen beschikbaar na doorrekening van de kosten.

Energiearmoede

We gaan voor een eerlijke energietransitie. We willen dat al onze inwoners kunnen profiteren van duurzame en comfortabele, goed geïsoleerde huizen en van schone energie.

De stijgende energieprijzen motiveren ons om extra in te zetten op het tegengaan van energiearmoede. Daarom komen we ook met een plan van aanpak om energiearmoede tegen te gaan. Zowel waar het gaat om de woningen van onze woningcorporaties, om particuliere huurwoningen als om goedkope koopwoningen.

Samen met onze partners, zoals woningcorporaties, willen we komen tot een stevige aanpak op energiearmoede. Het gaat erom duurzame maatregelen laagdrempelig en bereikbaar te maken voor mensen met een smalle beurs. Energievouchers, klusteams en een isolatie-offensief horen hier bij.

Nabijheid in de wijk

Nabijheid en aanwezigheid in de buurten en wijken is cruciaal. Daarom breiden we de capaciteit van zogeheten ‘wijkverbinders’, mensen met de blik op de wijk en hart voor de wijk, structureel uit.

Nabijheid betekent ook plekken in de wijk waar mensen makkelijk kunnen binnenlopen. Waar zij met de wijkverbinders kunnen praten als zij dit willen. En waar de wijkverbinders de ruimte krijgen om dát te doen wat goed is voor de wijk.

Methodieken die we daarbij inzetten zijn de eerdergenoemde PACT-aanpak en de familie-aanpak. Het helpt dat ook in het Regeerakkoord deze preventieve aanpak als prioriteit is genoemd en dat Tilburg in dat kader één van de prioritaire gemeenten is (inclusief de daarmee verbonden financiële middelen).

Veiligheid, ondermijning en cybercriminaliteit

Een veilige stad is cruciaal voor onze inwoners. Daarbij hoort ook een stevige aanpak van ondermijning en de georganiseerde criminaliteit.

Zo willen we voorkomen dat een nieuwe generatie te makkelijk kiest voor het criminele pad of geen andere keuze voor zichzelf ziet. Dit vraagt om patronen in wijken, buurten en gezinnen te doorbreken. We hebben hier de afgelopen jaren al belangrijke stappen in gezet samen met onze partners in de stad (zoals politie, zorg- en veiligheidshuis, onderwijs, jongerenwerk en jeugdboa's) en deze koers zetten we onverminderd voort. Extra aandacht willen we geven aan cyberdreiging en de aanpak van mensenhandel.

Daarvoor stellen we structureel twee functionarissen aan.

3: Meer voor elkaar krijgen

Tilburg Groen en Duurzaam

"Ke-deng op het juiste spoor
Maak van iets wat al bestaat
Iets wat ons nog prachtiger maakt

We breken af om op te bouwen
Dat is onze kracht"
Stadsdichter Rodgairo Dalmoot

1 Meer voor elkaar krijgen

De opwarming van de aarde stelt de hele wereld voor een grote klimaat- en energieopgave. De gevolgen van deze klimaatcrisis zijn voelbaar. Toenemende heftige regenbuien zorgen voor wateroverlast en periodes van droogte worden langer. Ook in Tilburg merken we dat. Onze stad was op 10 juli 2018 zelfs de warmste stad van Europa. De urgentie is groot. Vóór 2045 moeten al onze bestaande woningen energieneutraal zijn en niet meer op gas worden gestookt (gasloos). De eerste stap is ons energiegebruik terug te brengen en steviger in te zetten op isolatie. Daarmee staan we voor een grote verduurzamingsopgave voor de bestaande woningvoorraad. Een opgave die veel van iedereen in onze stad vraagt. Daarbij maken de stijgende energieprijzen deze opgave alleen maar urgenter. De afgelopen periode hebben we veel beleid gemaakt (landelijk en lokaal) om de noodzakelijke stappen in deze grote transitie te zetten. Het is nu zaak tot uitvoering te komen. Samen met woningeigenaren, woningcorporaties, maatschappelijke organisaties en ondernemers stropen we de mouwen op om te voldoen aan de gemaakte klimaatafspraken. We gaan meer voor elkaar krijgen.

De coronacrisis heeft ons laten zien hoe belangrijk een groene omgeving en een prettige en toegankelijke openbare ruimte voor onze inwoners is. Grasveldjes werden omgetoverd tot speel- en sportplek en onze parken werden intensief gebruikt. Ook onze pleinen en straten werden échte ontmoetingsplaatsen. Mensen zijn de groene omgeving en de openbare ruimte gaan herwaarderen en zijn nog meer gaan beseffen hoe belangrijk een fijne woon- en leefomgeving is.

De komende jaren hebben we een extra uitdaging. Door de woningbouwopgave in Nederland komen er maar liefst 25.000 woningen bij in de stad. Deze woningen worden vooral binnen de bestaande stad gerealiseerd. Woningen die zowel aantrekkelijk zijn voor nieuwe Tilburgers als onze huidige inwoners: betaalbaar en inspeland op de groeiende behoefte aan toekomstbestendig wonen. Deze uitdaging biedt ook kansen, want met dit grote aantal nieuwe woningen ontstaat meer doorstroming in de wijken, buurten en dorpen en zijn betere en nieuwe voorzieningen nodig. Het vraagt daarnaast slimme en creatieve oplossingen om de bestaande openbare ruimte maximaal toegankelijk te maken en te vergroenen.

Dit alles laat zien dat we voor een flinke opgave staan als het gaat om een groene en duurzame woon- en werkomgeving. De opgave *Tilburg Groen en Duurzaam* richt zich op het versnellen van de kwaliteit van onze bestaande stad. En gaat over energietransitie, klimaatadaptatie, de kwaliteit van de bestaande woningen, groen in en om de stad, de mobiliteitstransitie en de openbare ruimte. En raakt aan verkeersveiligheid, energiearmoede en gezondheid. Deze opgave kan alleen slagen als we dit samen met onze inwoners doen. Zij weten als geen ander wat er nodig is.

2 Wat willen we bereiken?

Tilburg groen en duurzaam

Het Tilburg van de toekomst herbergt het beste van twee werelden: de dynamiek van een grote stad en de rust en ruimte van grote en kleine groene (buiten)gebieden. Om aangenaam te kunnen leven in deze afwisseling van reuring, rust en ruimte moeten we oog hebben voor de directe leefomgeving van onze

inwoners. Onze ambities voor een groen en duurzaam Tilburg zijn dan ook groot. Dit hoort bij een groeiende stad, maar is helaas ook bittere noodzaak. Wij zijn de eerste generatie die de gevolgen van klimaatverandering écht merkt en de laatste generatie die er wat aan kan doen. Dat vraagt dat we inzetten op het tegengaan van verspilling en het bevorderen van energiebesparing, bijvoorbeeld via isolatie. We versnellen en intensiveren op de energietransitie, de klimaatadaptatie en het verbeteren van luchtkwaliteit.

In het licht van de snelle en ambitieuze landelijke en Europese ontwikkelingen op het gebied van klimaat en energie bekijken we of onze doelstellingen voor de opwek van duurzame energie en CO₂-reductie moeten worden bijgesteld. We stellen daarbij duidelijke tussendoelen voor 2030. Ons Klimaatfonds kan een bijdrage leveren om de genoemde doelen te halen. We onderzoeken hoe we het Klimaatfonds zo kunnen inzetten dat we maximaal financieel en maatschappelijk rendement behalen. Hierbij kijken we onder andere naar de kansen van cofinanciering met landelijke en Europese middelen, omdat we zien dat er veel fondsen en subsidies beschikbaar zijn gekomen.

Juist omdat we de openbare ruimte met steeds meer Tilburgers delen, moet deze groen en gezond zijn. Deze uitdaging zien we als kans om extra te investeren in groen: zowel in als om de stad. Het maakt Tilburg aantrekkelijker voor de huidige en toekomstige inwoners en ondernemers van Tilburg. Zo kunnen we samen profiteren van een duurzame toekomst die voor alle Tilburgers bereikbaar is.

In de traditie van Tilburg zorgen we ervoor dat innovatie, creativiteit en ondernemerschap de aanjagers zijn bij één van de grootste transities uit onze geschiedenis. Solidariteit maakt het voor iedereen betaalbaar. Een gebiedsgerichte benadering is belangrijk bij het realiseren van onze doelen.

Deze opgave willen we samen met de stad en de raad oppakken, om zo tot een succesvolle aanpak te komen die recht doet aan de mensen in deze stad.

Verduurzaming bestaande woon en werkomgeving

We maken vaart met de Regionale Energie en Klimaat Strategie (REKS). Zo zetten we in op zonne- en windenergie, opgewekt in energiehubbs rond onze stad. Al onze inwoners moeten hieraan mee kunnen doen, ook onze inwoners met een smalle beurs. Om ervoor te zorgen dat de energie-opbrengsten ten goede komen aan onze inwoners en aan het klimaatbestendiger maken van ons landschap, is er samen met de provincie en een aantal gemeenten in de regio Hart van Brabant een publiek ontwikkelbedrijf opgericht. Deze ontwikkeling zetten we door.

We maken ook werk van meer duurzame warmte met behulp van toekomstbestendige warmtenetten. Dat betekent dat we de ontwikkeling van het duurzame warmtenet Tilburg-Zuid met overtuiging realiseren en hiermee rekening houden met de stedelijke gebiedsontwikkelingen in de directe omgeving. Zo maken we vlotte aansluiting voor de nieuwe generatie warmtenetten mogelijk. We zijn kritisch op de toekomstbestendigheid van het huidige Amerwarmtenet. Daarom houden we de gemaakte afspraken en ingezette koers tegen het licht. Op basis van onafhankelijk onderzoek verkennen we alle mogelijke toekomstscenario's, waarbij we de thema's duurzaamheid, technische staat, regiemogelijkheden, keuzevrijheid en betaalbaarheid betrekken. Tot die tijd zijn we terughoudend met nieuwe aansluitingen op het Amerwarmtenet. Als deze grote opgave een extra storting in het Klimaatfonds vraagt, dan doen we dit vanuit ons eigen vermogen. Congestie (opstopping) op het energienet belemmert de energietransitie zoals deze ons voor ogen staat. Via lobby trekken we samen met andere gemeenten op om aandacht te vragen voor dit probleem. Ondertussen onderzoeken we of energieopslag in de openbare ruimte in bestaande wijken tot de reële mogelijkheden behoort.

We gaan voor een eerlijke energietransitie. We willen dat al onze inwoners kunnen profiteren van duurzame en comfortabele, goed geïsoleerde huizen en van schone energie. De stijgende energieprijzen motiveren ons om extra in te zetten op het tegengaan van energiearmoede. Daarom komen we samen met onze partners, zoals woningcorporaties, met een plan van aanpak om energiearmoede tegen te gaan. Zowel waar het gaat om de woningen van onze woningcorporaties, om particuliere huurwoningen als om goedkope koopwoningen. De zogeheten 'dubbel duurzaam'-aanpak, die we inzetten in wijken met sociale huur afgewisseld met goedkope woningen (het zogeheten 'gespikkeld bezit') zetten we door en breiden we uit. Zodat we naast de energieopgave bij huishoudens ook de sociale problematiek achter

de voordeur kunnen aanpakken. Ook streven we ernaar om onze bestaande regelingen, zoals Zon Op Je Dak Tilburg nog toegankelijker te maken. Het gaat erom duurzame maatregelen laagdrempelig en bereikbaar te maken voor iedereen. Met energievouchers, klusteams en een isolatie-offensief komen we zo ook mensen met een smalle beurs tegemoet. De inzet van het Klimaatfonds om deze maatschappelijke impact te bereiken, helpt hierbij.

Groen in en om de stad

Een stad in balans betekent een klimaatbestendige stad waar we droogte, hittestress en wateroverlast het hoofd bieden. We zijn al op de goede weg, maar het versnellen van de maatregelen is noodzakelijk. Daarom zetten we in op grootschalige verbetering van het groen in de wijken en dorpen. Met name in de gebieden waar sprake is van hittestress. We versterken de groenblauwe verbindingen tot in het hart van de stad en versnellen de waterbergingsopgave met aanleg van wadi's en blauwe aders. Onze samenwerking met de waterschappen voor onze klimaatopgave verstevigen we. Met het programma '013 parken' zetten we fors in op de toename van (kwalitatief) groen en meer bomen. Zo creëren we ontmoetingsplekken en groene openbare ruimtes die uitnodigen om te bewegen. Ook werken we een normenkader voor vergroening uit, de zogeheten groennorm. Daarbij kijken we niet alleen naar de grond en de openbare ruimte, maar nadrukkelijk ook naar gevels en daken. Deze groennorm is bedoeld voor zowel bestaande woongebieden als de nog te ontwikkelen gebieden. Voor Stadsforum Fase 2 en de toekomstige parking (voormalige cityring) zoeken we naar mogelijkheden om de vergroeningsambities verder aan te scherpen. Daarbij vergeten we niet dat er voldoende ruimte blijft voor de kermis en onze evenementen. We gaan verder met onze inzet voor het vergroenen van buitenruimtes bij scholen, waaronder ook in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs.

Om onze stad sneller klimaatbestendig te maken gaan we aan de slag met een stevigere en proactievere programmering om het aandeel groen in onze gemeente fors te verhogen. Dit doen we met programma '013 parken'. Hier trekken we jaarlijks € 5 miljoen voor uit. Het gaat daarbij om het toevoegen van parken en parkjes van divers formaat, om meer bomen en om meer biodiverse beplanting. Maar ook om groene verbindingen en om koelteplekken op korte afstand voor onze inwoners. Zeker daar waar hittestress snel optreedt. Met deze inzet maken we onze stad groener en gezonder. Kortom, een stevige groenimpuls.

Groen om de stad draagt nadrukkelijk bij aan de aantrekkelijkheid van de stad en versterkt de aantrekkingskracht voor nieuwe inwoners en ondernemers. Onze inzet op het bevorderen van natuurontwikkeling in combinatie met recreatiemogelijkheden in onze stadsregionale parken zetten we daarom met volle kracht door. Dit vraagt ook dat we de huidige, tijdelijk gedekte capaciteit structureel borgen.

In Stadsbos013 gaan we de landgoederenzone, waaronder Prinsenhoef, ecologisch beheren en publiek toegankelijk maken met mogelijkheden voor extensieve recreatie. Samen met andere partijen werken we verder aan de uitwerking van het Masterplan Landschapspark Pauwels en aan de realisatie van het Water- en klimaatlandschap, waar het gebied Zwaluwenbunders onderdeel van is geworden. Ook gaan we verder met het verbinden van het groen om de stad met het groen in de stad. Groeituin013 is een mooi initiatief, waar groen en sociaal hand in hand gaan. En dat koesteren we in ons Stadsbos013. De stad-land verbinding tussen Tilburg-Noord en Landschapspark Pauwels verbeteren we met de aanleg van wandel- en fietsverbindingen, zodat onze inwoners er makkelijker een frisse neus kunnen halen.

We ontwikkelen beleid om natuurinclusief te ondernemen en korte voedselketens te stimuleren. Zo leveren we een bijdrage aan de oplossing van de stikstofproblematiek. De komst van een mestfabriek past hier niet bij. We zetten dan ook alles op alles om de komst van een dergelijke fabriek in Tilburg-Noord te voorkomen. Ook voorkomen we de komst van een mestfabriek naar enig andere locatie in onze stad of dorpen. Om korte en biologische voedselketens te stimuleren, kijken we ook naar onze eigen rol als gemeentelijke organisatie. Als de Reserve Natuurontwikkeling niet voldoende voeding krijgt om de komende bestuursperiode de ambities bij groen om de stad vorm te geven, betrekken we een afweging hierover bij de programmabegroting 2023 en verder.

Dierenwelzijn

Met ons dierenwelzijnsbeleid scheppen we de juiste randvoorwaarden, zodat de dierenopvang en de bijbehorende dierenambulance goed hun werk kunnen blijven doen. We communiceren duidelijker waar inwoners met vragen over dierenwelzijn terecht kunnen. Bij nieuwbouw, renovatie en onderhoud van gebouwen en groenvoorzieningen hebben we aandacht voor voldoende nestmogelijkheden en beschutte plekken voor vogels, vleermuizen en insecten. Ook letten we, als er dieren bij evenementen worden ingezet, scherp op dierenwelzijn.

Beheer openbare ruimte

We pakken de ergernissen van onze inwoners over het openbaar groen, schoon en verhardingen aan. Hiermee verhogen we de kwaliteit van de openbare ruimte en de wijken en dorpen. Het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) is daarbij het uitgangspunt. Voor een groene en gezonde stad is het bevorderen van biodiversiteit noodzakelijk. Daarom passen we waar mogelijk ecologisch groenbeheer toe. Hierbij is maatwerk vereist. In de uitvoeringsbrief bekijken we of er extra middelen nodig zijn voor het onderhoud van onze bosplantsoenen en bossen. Uiteraard is inwonerparticipatie belangrijk bij onze aanpak, zodat we snel kunnen inspelen op meldingen en klachten van inwoners.

We geven een stevige impuls aan het beheer van de openbare ruimte in wijken en dorpen met ruim € 3 miljoen per jaar.

Mobiliteitstransitie

Voor het realiseren van onze forse woningbouwopgave en voor een prettig en gezond verblijfsklimaat in onze stad is een mobiliteitstransitie noodzakelijk met inzet op hoogwaardig openbaar vervoer voor de lange termijn. Om dit mogelijk te maken, is het nodig het mobiliteitssysteem en het parkeerregime in de stad verder aan te passen aan de verdichtingsopgave tot 2040 met 25.000 woningen.

Actualisatie van de eerder vastgestelde Netwerkanalyse helpt om inzicht te krijgen in de effecten op het netwerk en de maatregelen die genomen moeten worden om de groei in de stedelijke ontwikkeling tot 2040 mogelijk te maken. Belangrijke voorzieningen in de dorpen en de stad moeten zowel te voet, met de fiets, met de auto als met het openbaar vervoer goed bereikbaar zijn.

Onderdelen van deze maatregelen zijn het beter benutten van de restcapaciteit van parkeergarages, het organiseren van een hoogwaardig en dekkend aanbod aan deelmobiliteit, het bijbouwen van parkeer capaciteit waaronder de realisatie van transferia en een uitbreiding van gereguleerd parkeren. Lopen en fietsen blijven we met kracht stimuleren. De campagne Tilburg Fietst zetten we steviger neer. We gaan door met de plannen voor het realiseren van nieuwe snelfietsroutes (zoals richting Eindhoven en Goirle-Hilvarenbeek) en het verlenen van voorrang aan fietsers bij bijna alle rotondes. En we houden vast aan onze ambities voor de stations Tilburg Universiteit en Berkel-Enschot/Udenhout.

Verkeersveiligheid

We zetten stevig in op het verbeteren van verkeersveiligheid. Daarbij werken we aan de verbetering van onveilige locaties, handhaven we waar nodig en is er op scholen extra aandacht voor verkeerseducatie. De verkeersveiligheidsagenda actualiseren we in 2022. Daarbij kijken we ook nadrukkelijk naar de verkeersveiligheid in onze dorpen.

Daar waar het vanuit doorstroming, bereikbaarheid en oversteekbaarheid mogelijk is, kiezen we voor het verlagen van de maximumsnelheid naar 30 kilometer per uur, onder andere in het gebied binnen de ringbanen.

4: Meer voor elkaar doen

Tilburg Groeit, Bloeit en Bruist

*“Je hebt haar gevonden, onze mooie stad
Goudgele stralen van de zon op een klaarlichte dag
Aan een hemelsblauwe lucht vertaald in onze vlag
Hier komt het allemaal samen”*

Stadsdichter Rodgairo Dalmoet

1 Meer voor elkaar doen

Tilburg groeit, bloeit en bruist. Een stad die volop in beweging is. We bouwen aan een stad waar het leven prettig is. Nu en in de toekomst. Dit doen we met lef, creativiteit en doorzettingsvermogen. Én we doen dit op z'n Tilburgs. We ontwikkelen een eigen stedelijke identiteit, rijk aan cultuur, erfgoed, evenementen en creatief ondernemerschap. Een Tilburg waar gezellig, landelijk en bourgondisch leven samengaat met innovatie en kennis in combinatie met technologie, creativiteit en stedelijke dynamiek. En waar we onze studenten kunnen boeien en binden om in Tilburg te blijven wonen en werken. We kijken daarbij ook over onze eigen grenzen heen en trekken samen op met onze regiogemeenten, de Brabantsteden, de provincie en het Rijk.

Ook bij deze opgave stropen we de mouwen op. Daar waar het kan, proberen we te versnellen. De woningbouwopgave in Nederland betekent dat we tot 2040 maar liefst 25.000 nieuwe woningen gaan bouwen in de gemeente Tilburg. Deze nieuwe woningen maken we meteen duurzaam. We kiezen ervoor om voornamelijk in de stad en de dorpen te bouwen, niet daar buiten. Investerings in ons mobiliteitssysteem, groen en voorzieningen zijn daarvoor vanzelfsprekend nodig.

Met het Rijk, de provincie en de waterschappen sluiten we samen met de gemeenten in de Baronie en Hart van Brabant, de zogeheten Stedelijke Regio Breda Tilburg, een verstedelijkingsakkoord en woondeal. Zo willen we investeringsmiddelen verwerven, met name uit het Volkshuisvestingsfonds en de Woningbouwimpuls.

Deze forse groei van Tilburg vraagt ook om meer maatschappelijke voorzieningen en slimme en creatieve oplossingen om voldoende ruimte te creëren voor groen, ontmoeten en bewegen.

De woningmarkt in Nederland staat ernstig onder druk en de gevolgen hiervan zijn ook in de gemeente Tilburg zichtbaar. Het is een uitdaging om een betaalbare woongemeente te blijven met de steeds verdere prijsstijging van huizen. De behoefte aan nieuwe, betaalbare en vooral ook passende woningen voor starters, studenten, kenniswerkers, ouderen en kwetsbare inwoners is groot. En ook de vraag naar gemengd wonen neemt toe.

Tilburg heeft zich na het wegvallen van de textielindustrie ontwikkeld als knooppunt van logistiek en handel. Met de komst van nieuwe technieken, zoals robotisering en kunstmatige intelligentie, en de bijbehorende nieuwe economie ('next economy') dient een digitale, datagedreven economische structuur zich aan. Deze nieuwe structuur heeft effect op het banenaanbod in de stad en de regio en het verandert het huidige onderwijsaanbod. We zien nu al een grote krimp in de werkgelegenheid als het gaat om basislogistiek en detailhandel. En we zien een groeiende arbeidsvraag in de segmenten data, online detailhandel en duurzaamheidstechniek. Dit vraagt om andere banen en opleidingen. De 'next economy' klopt ook in Tilburg aan de deur! We trekken hierin samen op met onze onderwijsinstellingen en ons midden- en kleinbedrijf.

Sport, kunst, evenementen, cultuur en natuur maken sinds jaar en dag van Tilburg een bloeiende en bruisende stad. Tilburg is een #stadvanmakers en #stadvansporters. Hier is ruimte voor talenten, vernieuwing en experiment. Ze leveren een onmisbare bijdrage aan een dynamisch en inspirerend ondernemings- en vestigingsklimaat en maken van Tilburg een aantrekkelijke woon-, werk- en leefgemeente. Niet alleen voor onze huidige, maar ook voor toekomstige inwoners.

2 Wat willen we bereiken?

Tilburg groeit: duurzame, betaalbare en toekomstbestendige nieuwe woningen

Duurzame woningen

We bouwen duurzaam. Nieuwe woningen in de gemeente Tilburg zijn energieneutraal, natuurinclusief en klimaatadaptief. Meer woningen betekent ook meer groen. Dit gaat hand in hand. De groennorm helpt hier bij. We bouwen in de stad en in de dorpen. Niet daar buiten. Voor het realiseren van een prettig en gezond verblijfsklimaat is een mobiliteitstransitie en inzet op hoogwaardig openbaar vervoer noodzakelijk.

Met onze woningcorporaties gaan we in gesprek over het bouwen van energieneutrale, betaalbare en toekomstbestendige woningen. Als dat nodig is, passen we hier het convenant op aan. Ook de marktpartijen dagen we voor duurzaam, betaalbaar en toekomstbestendig bouwen maximaal uit.

Betaalbare woningen

We bouwen betaalbare en passende huur- en koopwoningen. Daar gaat het om. We zetten bij nieuwbouw op het niveau van de gemeente in op minimaal 35% sociale huur en lage middenhuur, te bouwen door de woningcorporaties. Daarnaast blijven we inzetten op minimaal 10% particuliere middenhuur. We onderzoeken hoe we kunnen sturen op betaalbare koop. Voor de gemeente als geheel houden we aan deze percentages vast, maar per gebied kan dit verschillen. Op basis van een jaarlijkse monitor sturen we bij en halen we in waar nodig. We blijven investeren in de goede samenwerking met onze woningcorporaties en met marktpartijen.

Leegstand van en speculatie met woningen moet worden voorkomen. Daarom zetten we actief instrumenten in, zoals een opkoopverbod voor betaalbare woningen, een leegstandsheffing en zelfbewoningsplicht. Ook kijken we naar de mogelijkheden van woningsplitsing. Deze aanpak vraagt wel een structurele investering in de uitvoering van onder andere toezicht en handhaving. Hiervoor stellen we structureel middelen beschikbaar. Om inwoners bij te staan bij misstanden op de huurmarkt continueren we ook het Huurteam Tilburg.

We maken afspraken met het Rijk en de provincie voor het toevoegen van een groot aantal woningen in onze stad en dorpen. We willen als gemeente meer regie voeren op deze stedelijke ontwikkelopgave. Onder andere door een proactief grond- en vastgoedbeleid, het opstellen van visies en verkenningen en het maken van proposities (zoals voor de woningbouwimpuls van het Rijk). Hiervoor stellen we een Stedelijk Ontwikkelfonds in.

Toekomstbestendige woningen

We bouwen toekomstbestendig. Dit betekent flexibel bouwen en bouwen voor doorstroming. Zo binden we talent blijvend aan onze stad en realiseren we meer passende woningen voor ouderen, kenniswerkers en kwetsbare inwoners. Dit vraagt om woningen in een goede prijs-kwaliteit verhouding. Grootschalige logiesvoorzieningen voor arbeidsmigranten blijven we faciliteren.

We onderzoeken de mogelijkheden voor de komst van zogeheten knarrenhofjes, verzorgingstehuizen voor migrantenouderen, tiny houses, vormen van wooncoöperaties en gemengd wonen.

De woningcorporaties zijn voor ons dé partners als het gaat om huisvesting van kwetsbare inwoners en statushouders. We vragen hen om het maximale te blijven doen om voor deze doelgroepen sneller voldoende passende woningen beschikbaar te hebben.

Maatschappelijk vastgoed

We zien de behoefte en noodzaak om ons gemeentelijk vastgoed meer in te zetten voor de maatschappelijke opgaven waar we voor staan, zoals het huisvesten van maatschappelijke instellingen, het creëren van culturele broedplaatsen en de opvang van vluchtelingen. Daarom pauzeren we de verkoop van ons gemeentelijk vastgoed, totdat duidelijk is welke panden geschikt zijn om hiervoor te benutten. Bij het gemeentelijk vastgoed dat hiervoor niet geschikt is, zetten we de huidige lijn van verkoop voort. We gaan na of we een deel van de opgave voor nieuwe flexwoningen op deze locaties

kunnen realiseren in plaats van nieuwe locaties hiervoor in te zetten. De verduurzaming van ons gemeentelijk maatschappelijk vastgoed zetten we door.

Tilburg studentenstad

We gaan door op de ingezette weg van Tilburg als studentenstad en we bouwen deze prioriteit verder uit. Een wervelend studentenklimaat met voldoende faciliteiten. We intensiveren de samenwerking met de in Tilburg gevestigde middelbare beroepsopleidingen, hogescholen en de universiteit. Deze samenwerking is van groot belang voor Tilburg als kennisstad, om nog beter te kunnen innoveren. Ook draagt de samenwerking bij aan het vergroten van de kansen voor studenten op de arbeidsmarkt. We zien voor onze onderwijsinstellingen dan ook een rol weggelegd om samen met ons maatschappelijke uitdagingen op te pakken.

Samen met de onderwijsinstellingen actualiseren we het convenant studentenhuysvesting en zetten we ook proactief in op het realiseren van meer studentenwooneenheden. Ook bespreken we met onze huidige woningcorporaties of zij een stevigere inzet kunnen doen op betaalbare studentenhuysvesting en we verkennen de mogelijkheden voor een studentenhuysvestingscorporatie in onze stad.

Gebiedsontwikkeling

We geven uitvoering aan de stedelijke ontwikkelingsstrategie wonen en geven prioriteit aan de ontwikkeling van onze dorpen, het Kenniskwartier, de Binnenstad (inclusief Spoorzone, Piushaven, Stadsforum en Koningswei) en Stappegoor. We zetten niet alleen in op nieuwe ontwikkelingen maar gaan ook door met het verkennen hoe we o.a. in Noord, West en Zuid meer woningen kunnen toevoegen (verdichten) en hoe we de leefbaarheid, de voorzieningen en de kwaliteit van de leefomgeving kunnen verbeteren, zowel vanuit fysiek als sociaal oogpunt.

Actualiseren omgevingsvisie

We actualiseren de omgevingsvisie, zodat we met hulp van deze visie steeds de balans tussen duurzaamheid, gezondheid en het versterken van de sociale basis als uitgangspunt nemen. Dit zorgt ervoor dat we in de stedelijke ontwikkeling meteen vanaf de start woningen bouwen die duurzaam, betaalbaar en toekomstbestendig zijn. Kwaliteit staat daarbij voorop. Zowel bij het ontwikkelen van beleid voor onze stedelijke ontwikkeling als voor architectuur. Zo zorgen we ervoor dat we niet alleen veel, maar ook mooi bouwen. Een levendige discussie in Tilburg, die we samen met de stad willen vertalen in kwaliteitsbeleid. Ook de dialoog met de stad over welke stad we willen zijn in 2050 (Tilburg 2050) krijgt onder andere in de omgevingsvisie een plek. Bij invoering van de Omgevingswet stellen we de thema's duurzaamheid, gezondheid en sociale basis ook centraal bij het opstellen van het Omgevingsplan.

Om deze opgave kracht bij te zetten en om te zorgen dat we voldoende cofinanciering hebben om de voor dit thema relevante fondsen bij het Rijk en Provincie te kunnen aanspreken creëren we een Stedelijk Ontwikkelfonds. Daarbij is het uitgangspunt dat we nieuwe ontwikkelingen integraal (sociaal, duurzaam, groen en mobiliteit) benaderen, waarbij realisatie van onze ambities aan de voorkant leidend zijn. We starten het fonds met een initiële voeding van € 30 miljoen. De benodigde extra uitvoeringscapaciteit borgen we structureel, omdat dit een langjarige opgave is. Bij de uitwerking van het fonds betrekken we de bestaande relevante reserves, waarbij we willen benadrukken dat het fonds ook beschikbaar is voor het afdekken van de onrendabele top voor sociale woningbouw.

Ruimte voor werken en bedrijven: bestaande en nieuwe gebieden

We streven naar een economie en arbeidsmarkt die innovatief, duurzaam en inclusief zijn en die niet alleen op korte termijn, maar ook de langere termijn zorgen voor werkgelegenheid en welvaart voor al onze inwoners. Dit vraagt om een weerbaar en wendbaar economisch ecosysteem met een sterke economische basis, waar onze ondernemers de ruimte krijgen om te ondernemen. Een ecosysteem van 'next economy' waar digitalisering, circulaire economie en talentontwikkeling centraal staan. Met plekken in de stad waar innovaties versneld worden ontwikkeld en toegepast. Het is ook een ecosysteem waar we samen met de Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT) de kennis en kunde op het snijvlak van digitale technologie en menselijk gedrag versterken en verbinden aan maatschappelijke opgaven. Ons midden- en kleinbedrijf speelt hierin een belangrijke rol.

Tilburg heeft ondernemers met hart voor de stad en de dorpen. We vinden het belangrijk dat deze ondernemers de ruimte hebben en krijgen voor initiatief. De groei van onze gemeente biedt kansen om ons economisch profiel te verbreden naar een digitale diensteneconomie en biedt kansen voor onze werkgelegenheid. Deze groei vraagt juist om ondernemers met hart voor de stad en met hart voor de sociaal-maatschappelijke opgaven van de stad. Tilburg kent veel midden- en kleinbedrijven. Zij zijn van groot belang voor de wendbaarheid van onze stadseconomie. Ze kunnen snel inspelen op nieuwe ontwikkelingen, zoals energietransitie en de 'next economy'.

Circulaire economie als economische kans

Circulaire economie zien we als een economische kans. We gaan verder op de ingeslagen weg, waarbij we het Uitvoeringsprogramma Circulaire economie in de komende jaren (tot 2025) uitvoeren.

Tegelijkertijd scherpen we onze ambitie aan.

De groei van de stad maakt dat we ons afvalbeleid verder aanpassen. We investeren, zodat het circulaire ambachtscentrum en de tweede volwaardige milieustraat worden gerealiseerd en het mogelijk is het wagenpark van de gemeente Tilburg versneld te verduurzamen (elektrische vuilniswagens).

Ook verleggen we het accent meer naar het economische profiel van circulaire economie. Hier zien we nadrukkelijk als overheid een voorbeeldfunctie voor onszelf als het gaat om onze inkoop, aanbesteding en gemeentelijke gebouwen. Zo dragen we bij aan de bewustwording voor circulaire economie.

Daarnaast is het van belang ondernemers en het onderwijsveld (bijvoorbeeld via een lespakket aan kinderen of afvalscheiding op scholen) te stimuleren.

Het Tilburgse bedrijfsleven wil graag aan de slag met het thema circulariteit. Daarbij is behoefte aan een adequate ondersteuningsstructuur samen met onze partners als Midpoint, Brabant Circulair, het ondernemingsnetwerk VNO-NCW, Bedrijven Overleg Regio Tilburg en Vitaal Tilburg. Circulaire economie is vooral doen: wat we kunnen doen, doen we alvast. Ook hier willen we nagaan in hoeverre we gebiedsgericht kunnen experimenteren. De afgelopen jaren hebben geleerd dat circulaire economie niet vanzelf gaat. Daarom willen we na twee jaar evalueren: waar staan we en waar is bijsturing nodig en gewenst?

We borgen voor de komende 4 jaar onze financiële inzet.

Bestaande werklocaties

Tilburg groeit de komende jaren flink. Er is daarom ruimte nodig voor (Tilburgse) bedrijven en de huidige en toekomstige inwoners van de stad als werknemers van deze bedrijven. Onze aanpak bij bestaande binnenstedelijke bedrijventerreinen, dat is gericht op het herontwikkelen en intensiever benutten van bestaande (planologische) mogelijkheden, zetten we voort. Een opgave die noodzakelijk is voor de verdere ontwikkeling en groei van ons eigen midden- en kleinbedrijf.

Voor de aantrekkelijkheid van de stad voor onze inwoners en ondernemers is het van belang dat we deze revitalisering versnellen. Daarom maken we hier ook extra budget voor vrij van om te beginnen € 5 miljoen incidenteel. Ook borgen we structurele capaciteit voor deze en de bredere economische opgave.

Het verduurzamen en vergroenen van werklocaties hoort hier bij. We sluiten greendeals voor alle bedrijventerreinen om toe te werken naar energiemasterplannen. Deze krijgen de komende periode vorm op bedrijventerreinen zoals Vossenbergen en Kraaiven. Een strikte toepassing van de Wet Milieubeheer wordt onderdeel van deze plannen.

Innovatiecampus Wijkevoort

Simultaan heeft de komende jaren de realisatie van Wijkevoort als toonaangevende innovatiecampus prioriteit. Wijkevoort is namelijk een belangrijke schakel in ons innovatiesysteem, waar kennis en kunde op het snijvlak van technologie en gedrag worden verbonden en versterkt om onze maatschappelijke opgaven op te pakken. Op basis van het door de raad vastgestelde bestemmingsplan en de Ontwikkeltraad bouwen we verder aan deze ontwikkeling, waar toekomstbestendige bedrijven en mensen werken in een inspirerende, groene omgeving.

We houden in lijn met het raadsbesluit de deur gesloten voor zuivere ('stand alone') distributiecentra, compenseren aanvullend voor stikstof, maken meer kavels geschikt voor het (Tilburgse) midden- en kleinbedrijf, houden regie op de grond (erfpacht als ondergrens) en ontwikkelen richting een campus waarvoor de gemeenteraad in november 2022 een besluit neemt over het te kiezen profiel.

We starten, met uitzondering van groen, pas met de uitvoering en fysieke voorbereidingshandelingen zodra er een definitieve uitspraak is van de Raad van State. Voor de ontwikkeling van Wijkevoort betekent dit dat we de uitspraak van de Raad van State accepteren en respecteren. De besluitvorming over de volgende fase van Wijkevoort wordt aan de gemeenteraad voorgelegd. Een vraaggerichte ontwikkeling is daarbij aan de orde na realisatie van fase 1 en wanneer er specifieke kwalitatieve ruimtevraag vanuit ondernemers voorligt. De beoordeling van deze ruimtevraag vindt integraal plaats. Randvoorwaardelijk bij de beoordeling is of inbreiding op de bestaande bedrijventerreinen een optie is om aan de vraag te voldoen. Daarbij geldt dat, voordat wordt getoetst of aan deze voorwaarde is voldaan, er eerst serieuze revitalisatie van bedrijventerreinen in gang moet zijn gezet.

De keuze voor een innovatiecampus betekent ook dat veel meer lokale en regionale kenniswerkers onderdeel zullen worden van Wijkevoort. We willen de toekomstige werknemers van Wijkevoort actief opleiden en aan Tilburg binden. Wijkevoort biedt daarmee een kans voor Tilburgse bedrijven en verbindt onderwijs en arbeidsmarkt nadrukkelijk met elkaar.

Tilburg bloeit en bruist

Tilburg kent van oudsher een breed en divers palet aan kunst en cultuur, (sport)evenementen, horeca en verenigingen. Zij vormen een stevig fundament voor het dynamische en inspirerende ondernemings- en vestigingsklimaat in Tilburg. Alleen zo kunnen onze investeringen voor het versterken van de economische basis en het uitrollen van onze aanpak 'next economy' succesvol zijn. Het is juist deze vitale mix die Tilburg steeds aantrekkelijker maakt voor nieuwe inwoners en ondernemers. En dat laten we zien de komende jaren. Onze ambities zijn hoog.

Kunst en cultuur

Kunst en cultuur hebben een grote intrinsieke, sociale en economische waarde. Daarom willen we Tilburg als #stadvanmakers verder versterken en uitbouwen naar een #stadvoormakers. Met ruimte voor talent, vernieuwing, experiment en actualiteit. Met nieuw cultureel elan en zelfverzekerdheid zetten we Tilburg nationaal en internationaal steviger op de kaart. We doen hiervoor een aantal incidentele en structurele impulsen.

De komende jaren geven we een structurele impuls om kunst en cultuur sterker te verbinden met de sociale basis. Dit doen we door het aantal cultuurcoaches in het onderwijs uit te breiden en extra te investeren in initiatieven die bijdragen aan gezondheid en welzijn (zie opgave Tilburg Kansrijk).

Daarnaast investeren we in het makersklimaat door het aantal fysieke broedplaatsen, atelier- en oefenruimtes te vergroten. Naast extra structurele middelen stellen we hiervoor € 1 miljoen extra voor beschikbaar.

We zien kunst en cultuur als onlosmakelijk onderdeel van de verdere stedelijke ontwikkeling van Tilburg en we onderzoeken hoe we dit bij gebiedsontwikkelingen via een percentageregeling kunnen borgen. Cultuur in het Publieke Domein (CuPuDo) speelt hierbij een belangrijke rol. Daarom versterken we de structurele inzet op CuPuDo die in het vorige bestuursakkoord is ingezet.

Het Museumkwartier zien we als een belangrijke stimulans voor de versterking van ons kunst- en cultuurklimaat in de stad. We zetten in op de doorontwikkeling van het Mommerskwartier, waarvoor we onderzoek doen naar vernieuwing en uitbreiding van het Textielmuseum, de herbestemming van het Drögeland en het verbeteren van de openbare ruimte tussen Museumkwartier en de Spoorzone en Binnenstad. Daarnaast verdient ook het stadsdeel Reeshof onze bijzondere aandacht, waarbij we streven naar een volwaardig cultureel podium of een structureel volwaardig culturele programmering.

Cultureel en ruimtelijk erfgoed

We hechten veel waarde aan ons erfgoed, zowel het immaterieel als het materieel erfgoed. Erfgoed maakt de geschiedenis van onze stad zichtbaar. Het draagt bij aan de kwaliteit van onze dagelijkse woon- en leefomgeving en versterkt de herkenbaarheid en aantrekkelijkheid van de stad. Bij de grote opgave op het gebied van stedelijke ontwikkeling is het beschermen van ons erfgoed belangrijk en actueel. We gaan na hoe we ons erfgoed beter kunnen beschermen en het verhaal hierover beter kunnen vertellen. Onze verhalen van vroeger en nu willen we behouden voor de toekomst. Het onderbrengen van de Kessels-collectie instrumenten en Vincents Tekenlokaal zijn mooie voorbeelden van het Tilburgse verhaal.

Hiervoor maken we structureel middelen vrij.

Evenementen

We willen meer Tilburgse evenementen met een landelijke uitstraling. Ook willen we dat de evenementen verduurzamen en dat er voldoende plek is om evenementen te kunnen houden. Daarom willen we de Koepelhal exploiteren met behoud van evenementen en kopen we het MOB-complex aan en maken dit gereed voor evenementen. Zo ontlasten we ook het Leijpark. We geven kleinschalige evenementen op wijkniveau de ruimte en hebben oog voor de inclusiviteit van evenementen. Daarnaast willen we meer aandacht voor de topevenementen. De Tilburgse evenementen zetten we meer in de landelijke etalage.

We borgen het huidige niveau van onze evenementensubsidies en geven een extra impuls voor evenementen.

Topsport

Topsport en talentontwikkeling zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Wij vinden dat onze sporttalenten in de stad via onderwijs en werk de kans moeten krijgen uit te groeien tot topsporters. Vanuit een nieuw Topsportfonds ondersteunen we talenten, zetten we in op de ontwikkeling van #TeamTilburg en halen we in deze periode minimaal een topsportevenement naar onze stad. Het Multi EK Wielrennen is hier een voorbeeld van. Bij het vervangen en de aanleg van nieuwe kunstgrasvelden kiezen we voor een goed duurzaam alternatief.

We stellen een Topsportfonds in van € 1,5 miljoen.

Samen aan de slag

*"Groen en rauw, bebost en bestraat
Onze stad straalt in vol ornaat
En ik geniet van haar"
Stadsdichter Rodogairo Dalnoot*

De uitvoeringsbrieven: het vervolg

De drie opgaven *Tilburg Kansrijk*, *Tilburg Groen en Duurzaam* en *Tilburg Groeit, Bloeit en Bruist* worden uitgewerkt in uitvoeringsbrieven, die het college samen met de Programmabegroting 2023 aan de gemeenteraad voorlegt. Bij elke opgave nemen minimaal twee wethouders, in een combinatie van sociaal en fysiek, het initiatief om samen met de gemeenteraad en de stad een uitvoeringsbrief op te stellen.

De uitvoeringsbrieven geven in ieder geval antwoord op de volgende vragen:

- Wat moet er concreet gebeuren om inhoud te geven aan de opgave? Wat moeten en kunnen we direct samen met de stad oppakken en waar moeten we aan gaan werken? Wat betekent de aanpak voor de jaarplanning van de gemeenteraad? Wanneer wordt wat in de gemeenteraad besproken?
- Hoe verhoudt de opgave zich tot de andere twee opgaven en waar kunnen de opgaven elkaar versterken?
- Wat betekent de invulling van de opgave voor de huidige kadernota's (en beleidsnota's) zoals deze door de gemeenteraad zijn vastgesteld?
- Op welke wijze worden inwoners, ondernemers en partners in onze gemeente betrokken bij deze opgave? En welke aanpakken en maatregelen kunnen het beste in en met de wijk, buurt of dorpen worden opgepakt?
- Welke effecten hebben de coronacrisis en de oorlog in Oekraïne op de opgave?
- Welke criteria kunnen worden geformuleerd voor de impuls en het fonds? En hoe kan bundeling van verschillende middelen, zowel in onze programmabegroting als met andere partners, onze ambities en opgave kracht bij zetten? Kortom, het doen van een goede uitvoeringstoets waar in een vroeg stadium haalbaarheid en uitvoerbaarheid van beleid en plannen wordt beoordeeld. Elementen daarin zijn geld, capaciteit, processen, planning en samenwerking met onze partners.

Bij de totstandkoming van dit akkoord is een toets op hoofdlijnen gedaan. Een verdere verdieping vindt plaats bij de uitvoeringsbrieven. Daarnaast borgen we de uitvoeringstoets structureel in onze manier van werken.

Sprokkelen en prakkezeren: het verhaal van Tilburg in 2050

Tot slot willen we met iedereen in onze stad het verhaal van 2050 maken. Welke stad willen we in 2050 zijn, wat komt er op ons af en wat staat ons nu en de komende jaren te doen? Hierover willen de komende vier jaar het gesprek aangaan met de stad. Daarbij is het niet de bedoeling om tot een nieuwe agenda te komen. Het gaat erom datgene wat we al doen verder te verrijken en nieuwe onderwerpen toe te voegen waar dat nodig is. Hoe zien inwoners, ondernemers en organisaties hun stad en hun toekomst? Wat zijn hun angsten, hun wensen en hun toekomstbeelden? De uitdaging is om dit niet meteen naar beleid te vertalen, maar te luisteren. Het gaat erom dat we nieuwe inzichten en vergezichten sprokkelen en prakkezeren wat deze betekenen voor Tilburg in 2050. We zijn niet op zoek naar DE oplossing of HET grote al omvattende idee, maar naar nieuwe vondsten.

Portefeuilleverdeling

Titel: *Bestaanszekerheid, Kansengelijkheid en Talentontwikkeling*
Wethouder Esmah Lahlah - GroenLinks (1^e loco)

Portefeuille

- Werk en Arbeidsparticipatie
- Maatschappelijke participatie
- Bestaanszekerheid
- Jeugd en Kansengelijkheid
- Sociale Basis
- Onderwijs en Kinderopvang
- Taal- en laaggeletterdheid
- Emancipatie, Diversiteit en Inclusie

Wijkwethouder

West (Het Wandelbos, De Blaak, De Reit, Zorgvlied en Het Zand), inclusief het project Kenniskwartier

Titel: *Klimaat, Groen, Openbare ruimte en Mobiliteit*
Wethouder Rik Grashoff – GroenLinks (5^e loco)

Portefeuille

- Duurzaamheid en Energietransitie
- Klimaatadaptatie
- Ontwikkeling openbare ruimte
- Groen en water in en om de stad
- Natuur- en landschapsontwikkeling
- Slimme, veilige en duurzame mobiliteit
- Parkeren
- Omgevingsvisie (samen met wethouder Bas van der Pol)
- Omgevingswet
- Grondzaken

Wijkwethouder

Noord (Quirijnstok, Stokhasselt, Heikant) en Binnenstad, inclusief de projecten Stadsforum en Koningswei en de stadsregionale parken Stadsbos013, Koningshoeven/Moerenburg en Park Pauwels

Titel: *Gezondheid, Zorg en Cultuur*
Wethouder Marcelle Hendrickx – D66 (2^e loco)

Portefeuille

- Gezondheid (volksgezondheid, GGD en verslavingszorg)
- Passende ondersteuning en Zorg (jeugdzorg, WMO, toegang, beschermd wonen, maatschappelijke opvang)
- Ouderen
- Cultuur, Erfgoed (immaterieel) en Bibliotheken
- Europa en internationaal
- Mondiale bewustwording

Wijkwethouder

Oude Stad-Noord (Goirke-Hasselt, Bouwmeesterbuurt, Groeseind-Hoefstraat, Loven-Besterd en Thesia), inclusief het project Mommerskwartier

Titel: *Stedelijke Ontwikkeling en Economie*
Wethouder Bas van der Pol - D66 (6^e loco)

Portefeuille

- Stedelijke ontwikkeling en Ruimtelijke ordening
- Ruimtelijke projecten en Gebiedsontwikkeling
- Economie
- Circulaire economie
- Bedrijventerreinen
- Internationale acquisitie
- Erfgoed en Monumenten
- Omgevingskwaliteit
- Omgevingsvisie (samen met wethouder Rik Grashoff)

Wijkwethouder

Oude Stad-Oost (Armhoef, Jeruzalem Hoogvenne, Fatima, Broekhoven en Loven) en bedrijventerreinen (Loven, Kanaalzone, Kraaiven, Vossenbergh, De Katsbogten, Albion, T58 en Het Laar), inclusief de projecten Piushaven en Spoorzone

Titel: *Financiën, Digitalisering, Sport en Evenementen*
Wethouder Maarten van Asten – VVD (3^e loco)

Portefeuille

- Financiën
- Sport
- Evenementen
- Stadspromotie en Citymarketing
- Digitalisering
- Beheer openbare ruimte
- Afval
- Milieu
- Vergunningen
- Deelnemingen

Wijk- en dorpswethouder

Reeshof, Berkel-Enschot, Udenhout en Biezenmortel, inclusief het project Koningsoord

Titel: *Wonen, Wijken en Integratie*
Wethouder Yusuf Çelik – PvdA (4^e loco)

Portefeuille

- Wonen
- Maatschappelijk vastgoed
- Verduurzaming en Energietransitie gebouwde omgeving
- Coördinerend wethouder Wijken en Inwonersparticipatie
- PACT aanpak
- Personeel en Organisatie
- Dienstverlening
- Asiel en Integratie
- Dierenwelzijn
- Mediabeleid

Wijkwethouder

Oude Stad-Zuid en -West (Noordhoek, Korvel/Westend/Sint Anna, Trouwlaan-Uitvindersonbuurt, Oerle, Willemsbuiten, Stappegooor en Groenewoud), inclusief het project Stappegooor